TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä, paitsi maanantaina.

TOIMITUSKUNTA

W. N. REIVO, A. SALMI, L. MOILANEN, J. MALO, K. E. HEIKKINEN

TOVERI
(The Comrade)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Monday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40c per inch. Special discount allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, OREGON.

AUGUST NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post-Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

SUBSCRIPTION RATES:
IN THE UNITED STATES AND CANADA:
For 1 year $3.75; For 6 Months, $2.00; For 3 Months, $1.25; For 1 Month 50c

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA JA CANADASSA:
1 vuosikerta $3.75; 6 kuukautta $2.00; 3 kuukautta $1.25; 1 kuukausi 50c.
SUOMEEN JA MUUALLE ULKOMAILLE:
1 vuosikerta $5.50; 6 kuukautta $3.00.

Ilmotusninta 40c palstatuumalta. Kuoleman-ilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntyma- ja aviolitto-ilmotukset 50c kerta, hajutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naima-ilmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset seuraavan hintaluettelon mukaan palstatuumalta: 1 v 20c, ½ v. 20c, 3 kk. 25c, 1 kk. 30c. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa.
Telefooni: konttori 365, toim. 832.

SENSUURILAKI-ESITYKSEMME

Kongressissa parhaillaan tekeillä oleva sensuurilakiesitys taitaa sentään menettää osan suurimmista torahampaistaan ennen kuin se lähetetään sanomalehdistön kimppuun.

Jos wall-katulaiset olisivat saaneet aikomuksensa läpäisemään sellaisena kuin niitä ensin suunniteltiin, olisi jokainen julkaisu joka olisi uskaltanut tavalla tai toisella mainita riistäjiemme aikeista, saanut kapulan suuhunsa, mutta nyt näyttää siltä, että tämän maan työväestöön istutettu vapausihanne, niin pettävää ja virvatulimaista kuin se onkin, on sentään esteenä räikeimpien suunnitelmien edessä.

Sellaiset ennen kuulumattomat kiristyssuunnitelmat kuin painovapauden kieltäminen ja pakollisen asevelvollisuuden voimaanasettaminen saavat sentään amerikalaisessakin työläisessä oudon tunteen hereille. Ja jos sellaiset lait kaikesta huolimatta asetetaan voimaan, ei ole takeita etteikö se aiheuttaisi "rauhoitustoimenpiteitä", joissa valtaluokalle vastenmieliset ainekset luonnollisesti masennettaisi, mutta josta kuitenkin olisi seurauksena niiden vapaushaaveiden särkyminen, joiden varjossa amerikalainen riistäjäluokka lihavimmat saaliinsa hankkii.

Kun sotaviraston taholta ensin esitettiin melkein kaiken sanan vapauden kieltoa, näyttää nyt siltä, että ei sentään niin pitkälle mennä. Saattaa olla että ei uskalleta tällä kertaa edemmäksi kuin siihen, että laki määrää suoranaisesti rangaistavaksi vain sellaisesta, milloin nimenomaan kiellettyjä sotilassalaisuuksia julaistaan. Kunhan sanomalehdistö voi säilyttää edes arvosteluoikeutensa, saa työväestö edes osittain tietää valtaluokan aikomusten todellisen luonteen, sillä vaikkakin osa täkäläisestä työväen lehdistöstä onkin erehtynyt tukemaan riistäjiään, niin osa siitä käy kiivasta ja taidokasta taistelua työväenluokan etujen puolesta, huolimatta niistä synkistä pilvistä joita valtiollisella taivaalla leijaileekin ja joiden salamat saattavat iskeä alas milloin tahansa.

NIITTÄVÄT KYLVÖÄÄN

Jokaisessa sotivassa maassa on raajarikkoina ja osaksi työkyvyttöminä takaisin kotiin palaavien sotilaitten elättäminen käynyt hyvin pulmalliseksi kysymykseksi. Tavallisesti on näet työläisiä nykyisessä järjestelmässä tavattu käyttää kapitaalin palveluksessa vain niin kauan kun niistä on korkein mahdollinen hyöty saatu, s. o. niin kauan kun kukin yksityinen työläinen on ollut täysissä voimissa ja kyennyt eniten voittoa tuottavasti työnantajilleen raatamaan. Mutta sitten kun työläinen on joko loukkaantunut, tai vanhuuden takia voimansa menettänyt ja muutenkin työmarkkinoilla jäänyt huonommalle puolelle, niin hänet armotta on työnnetty kadulle kaikkien muitten yhteiskunnan hylkiöitten ja muun yhteiskunnallisen kuonan kaatopaikalle omaan kurjuuteensa kuolemaan.

Nykyisen sodan aikana on jokaisessa maassa kaikin keinoin jouduttu työläisten "isänmaallisuutta" kiihottamaan, ja "uhrautuvaisuuteen" ylly ttäessään tulivat porvarilliset työnantajat kaikkialla, varomattomasti kylläkin, luvanneeksi kaikille työläisille entiset työpaikkansa kun nämä takaisin sotarintamasta palaavat, olivatpa sitten raajarikkoja tai ei — aivan samalla tavalla kuin nykyisin tässäkin maassa tehdään. Näitä lupauksia tehdessään kapitalistimme ilmeisesti laskivat, että sota ei näin kauan tule kestämään ja että heidän ei tarvitse milloinkaan lupauksiaan täyttää siksi, että niitten täyttäminen kävisi välttämättömäksi vain silloin kun yleinen mielipide sitä vaatisi, ja se sitä taasen vaatisi vain silloin, kun yhä jatkuvasti sotilaita sotarintamaan tarvitaan.

Sotaa on kestänyt jo kohta kolmisen vuotta ja siinä ajassa on Europan verisiltä teurastuskentiltä ennättänyt palata takaisin kotiseuduilleen raajarikoiksi joutuneita "urhoja". Ensiksi kun näitä saapui sinne ja tänne vaan joitakin, niin niitten uhrautuvaisuutta "maansa puolesta", joka saattoi heidät henkensäkin sen asian edestä alttiiksi panemaan ja raajansa menettämään, vedettiin esimerkiksi kaikille toisille olletikin värväystarkoituksissa ja ilon kyyneleitä vuodattaen porvarinaikkoset heille lahjottelivat muistoesineitä ja suuteloita ja miehet kokoilivat kolehteja. Mutta kun raajarikkojen surulliset lähetykset alkoivat taajeta ja laajeta, niin porvaritkin alkoivat käydä kylmäkiskoisiksi ja entisiä liikkeitten työläisiä ei enää tunnettu, eikä heidän nimiään löydetty vanhoista palkkalistoista, mikä heidät juhlallisesti annettujen lupausten mukaan olisi oikeuttanut täydellä palkalla työskentelemään kuten ennen sotaan menoakin samaisissa liikkeissä.

Sotaa jatkuu vieläkin, eikä ole tietoakaan siitä milloinka se tulee loppumaan, ja siksi harjotetaan värväystäkin nyt kuten ennenkin yhtä häikäilemättä ja yhtä suurilla lupauksilla kuten ennenkin kaikissa sotivissa maissa.

Värväyshommille kuitenkin on kovin epäedullista se seikka, että raajarikkoisiksi joutuneet sotilaat avuttomina kaduille työnnetään ja sitäpaitsi se kiihottaa kotona olevien sotilaittenkin mieliä siksi, että näitten mielissä kuvastuu hämäränä samanlaisen kohtalon mahdollisuus ja sen toivoton synkkyys ja tekee heille vastenmieliseksi sotarintamaan matkustamisen. Siksipä nämä sotilaat ovatkin viime aikoina eri maista tulleitten tietojen mukaan alkaneet vaatia niitten lupauksien täyttämistä, joita "isänmaallisuutta" heikuvat porvarit ovat pitkin matkaa antaneet, mikäli sodasta palaavien sotilaitten työhön ottaminen on kysymyksessä.

Asia on kapitalisteille kovin vastenmielinen seikka, sillä raajarikkoinen ei koskaan voi tuottaa samaa voittoa työskennellessään samalla palkalla ja samoissa töissä kuin terveet työjuhdat. Ja tämän lisäksi ovat kapitalistit esim. Canadassa saaneet miltei mielivaltaisen pienillä palkoilla pitää palveluksessaan vihollismaitten kansalaisia ilman että näillä on ollut mitään oikeutta valittaa. Tuossa maassa ovat raajarikkoiset sotilaat kuitenkin viime aikoina katsoneet oikeudekseen karkottaa vihollismaitten kansalaiset pois työpaikoistaan teollisuuslaitoksista, hoteleista jne. ja itse astua sijalle ja siinä tehtävässä ovat "luokkatietoisina" terveet sotilaat heillä olleet apuna. Happamina ovat työnantajat koettaneet "suojella omaisuuttaan" ja karkottaa työmailtaan vaatimuksia esittävät sotilaat, mutta silloin tavallisuudessa ovat nämä ryhtyneet "sapoteeraamaan", särkien koneita ja esineitä, vieläpä suoranaiseen väkivaltaisuuteenkin työssä olevia vihollismaalaisia kohtaan, jotka "solidaarisesti" ovat työskennelleet maan kapitalistien voitoksi. Sotilailla on näissä hommissa yleinen mielipidekin ollut takanaan, joten hallituskaan ei ole voinut kovin töykeässä muodossa käydä "omaisuutta suojelemaan", vaikkakaan hyvää halua ei ole näyttänyt puuttuvan.

Mitä pitemmälle sota jatkuu, niin sitä vaikeammaksi käy raajarikkojen elättämiskysymys ja sitä kiihkeämmäksi käy kaikkialla kansan mieliala, kun "isänmaansa edestä itsensä uhranneitten" kohtalosta ei vähääkään sen jälkeen kaikista kauniista lupauksista huolimatta välitetä, niin pian kun nämä ovat menettäneet taistelukuntoisuutensa ja niin pian kun nämä siltä järjestelmältä oikeuksiaan vaativat, jonka puolesta taistellessaan he työkykynsä ovat menettäneet. Kapitalisti ei kuitenkaan välitä mistään muusta kuin rahakukkaronsa paisuttamisesta, sillä siinä on hänen inhimillisyytensä, isänmaallisuutensa ja tunteittensa mittapuu, ja siksi kun kaikki kansalle hillittömän voiton himossa tehdyt lupaukset samaisen voiton takia unohdetaan ja jätetään täyttämättä, niin siitä vähin erin ja monenlaisissa eri muodoissa kerääntyy koko kapitalistiselle järjestelmälle sellaisia "kaulavilloja", että niistä vähitellen ja aivan automaattisesti sille punoutuu pettämätön ja varma hirsinuora.

HISTORIALLISESTA MATERIALISMISTA

(Jatk.)

III. Vicon historiankäit.

Vico, jonka teoksia historioitsijat, yhteiskuntatieteilijät ja filosofit tuskin koskaan lukevat, vaikka siellä ja täällä vanhoissa kirjoissa he tapaavat hänen "Corsi e Ricorsi'nsa" ja pari kolme hänen muuta väitelmää, joita varmasti väärin tulkitaan yhtä usein kuin niitä väärennetään lainatessakin — Vico, "Scienza Nuova'ssa", muodosti historian peruslait.

Vico osotti ihmisyhteiskunnan kehityksen peruslaiksi, että kaikki kansat, kansantieteellisestä alkuperästään ja maantieteellisestä asuinpaikastaan huolimatta, kulkevat samoja historiallisia teitä. Siksipä minkä kansan historia tahansa on vain jonkun toisen, jo korkeammalle kehitystasolle kohoneen kansan historian kertaus.

Hän sanoo: "Kaikki kansat ovat kulkeneet erään kuviteltavan, aikamäärättömän historiajakson läpi kohotessaan villeyden, raakalaisuuden ja verenhimoisuuden tilasta asteelle, jolla he alkoivat olla sivistyneitä" — vakiintua olinpaikoilleen, "ad addimesticarsi", kuten Vico sanoo. 1)

Morgan, jolle Vico näyttää olleen aivan tuntematon, oivalsi saman lain, mutta määritteli sen tarkemmin, täydellisemmin. Eri kansojen historiallisen yhtäläisyyden, jonka napolilainen filosofi johti käsityksestä, että kansat olivat kehittyneet jonkun ennakolta määrätyn suunnitelman mukaan, tuo amerikalainen antropologi (ihmistieteen tutkija) katsoo johtuneen kahdesta syystä: ihmisten fyysillisestä samanlaisuudesta ja niiden vaikeuksien samanlaisuudesta, joita heillä oli voitettavana kehityskulussaan. Vico myöskin uskoi fyysilliseen samanlaisuuteen.

"Ihmiskunnan asiain valtakunnassa täytyy olla henkinen, kaikille kansoille yhteinen kieli, jonka yhtäläisesti tulkitsee elämän tapahtumia; ja tässä kielessä on kutakin eri asiasuhdetta vastaavaa ilmaisunsa, lausekkeensa. Tämä on niin selvästi huomattavissa samanlaisuissa, noissa kansanomaisen viisauden käskyissä, jotka niin vanhan- kuin nykyajankin kansoilla ovat samanlaisia sisällöltään, joskin muodoltaan erilaisia." 2)

Morgan sanoo: "Koska ihmismieli on sama kaikissa yksilöissä, kaikilla roduilla ja kaikilla kansoilla, ja sen ulottuvaisuudet ovat rajotetut, se kulkee ja sen täytyy kulkea samanlaisia latuja, ainoastaan pienillä poikkeuksilla. Tulokset, joita se saavuttaa mitä laajimmilla aloilla ja toisistaan mitä kauimpana olevina aikoina, muodostavat yhtenäisten kokemusten loogillisen ketjun." ... "Aivankuin geologisia kerrostumia, me voimme kuvitella koko ihmiskunnan rotuja kerrostuneina toistensa päälle kehityksensä mukaan. Siten ryhmiteltynä niistä selviää kokolailla tarkoin ihmiskunnan kulku raakalaisuudesta sivistykseen..."; sillä "kehityskulku käy melkein yhdenmukaisia polkuja." Marx, joka oli tutkinut taloudellisen kehityksen lakeja, vahvistaa Morganin ajatuksen. "Industrialisesti 'kehittynyt maa," sanoo hän "Pääoma"-teoksensa esipuheessa, "vain näyttää vähemmän kehittyneelle oman tulevaisuutensa kuvan."

Näinollen se kuviteltava, "ihanteellinen historia", jonka läpi, Vicon mukaan, jokaisen kansan on kuljettava, ei olekaan jonkun jumalaolennon keksimä historiajärjestelmä, vaan ihmisen luoma historiallisen edistyksen suunnitelma ja historioitsija, joka tutkii kansojen eri kehitysasteita, vertailee niitä ja ryhmittää niitä, tulee käsittämään tämän suunnitelman eli järjestelmän.

Noin puoli vuosisataa harjotetut villiheimoja ja muinais- ja nykykansoja koskevat tutkimukset ovat valtavasti todistaneet Vicon lain pätevyyden. Ne ovat osottaneet, että kaikkien ihmisten, maantieteellisestä ja kansatieteellisestä alkuperästään huolimatta, täytyy kehityskulussaan käydä samojen perhe-, omaisuus- ja tuotantomuotojen läpi, sekä omata samanlaisia yhteiskunnallisia ja poliittisia laitoksia. Tanskalaiset antropologit ensiksi totesivat tämän tosiasian, ja jakoivat esihistoriallisen ajan kolmeen jaksoon—kivi-, pronssi- ja rautakausiin, s.t.s., nimittivät ne sen aineen mukaan, josta ensimäiset työvälineet kunakin kautena valmistettiin. Kansojen historiat, olkootpa kansat valkoista, mustaa, keltaista tai punaista rotua ja asukootpa he napaseuduilla tai päiväntasaajan tienoilla, eroavat toisistaan ainoastaan niiden kehitystasojen mukaan, joille kansat ovat vaelluksissaan kohonneet niin että, käyttääksemme Marxin kuvaannollista sanontatapaa—ne, jotka seisovat pykälää ylempänä aineellisen ja henkisen kehityksen portaalla, osottavat alempana oleville, mihin nämäkin tulevat joskus kohoamaan.

Henkiset toiminnat myöskin ovat Vicon lain alaisia. Kielitieteilijät ovat saaneet selville, että sanojen ja kielten muodostuminen on tapahtunut samojen sääntöjen mukaan. Kansantieteilijät ovat löytäneet samoja taruja villi- ja sivistyskansojen keskuudesta. Monet kansatieteilijät eivät pidä näitä legendoja ja taruja kansojen hengentuotteina, jotka olisivat säilyneet suullisina traditsioneina, perimätietoina, tähän päivään saakka; päinvastoin, he uskovat, että tarut ja legendat ovat syntyneet jossakin yhteisessä keskuksessa ja sitten levinneet yli koko maailman. Mutta me emme voi hyväksyä tätä selitystä, koska se on ristiriidassa kaikkien muiden henkistä, yhteiskunnallista ja aineellista toimintaa ja kehitystä koskevien havaintojen kanssa.

Sielukäsityksen ja sielussa kehkeytyvien ajatusten ja käsitysten historia on yksi voimakkaimpia esimerkkejä ihmisälyn yhtenäisestä kehityksestä. Me tapaamme sielukäsityksen kaikkien kansojen keskuudessa, karkeimmilla villeilläkin. Päästäkseen eroon vainajan sielusta, joka heidän taikauskoisissa mielissään askaroi, heidän täytyy löytää sille, ruumiin mädäntymisen jälkeen, kuolemanjälkeinen olinpaikka, jossa se voi jatkaa maallista olemassaoloaan sellaisissa täydellisesti onnellisissa olosuhteissa, ettei sillä ollut halua palata kiusaamaan ihmisiä. Villiheimojen keskuudessa varsin voimakkaasti kehittynyt sielukäsitys tuli heikommaksi korkeammalla kehitystasolla, jolloin muodostui käsitys jumalasta, "suuresta hengestä", noustakseen taas uusin hengin ja uusin voimin toisella sivistystasolla. Sielukäsitystä, joka vallitsi n:o sankariajalla, ei ollut, historioitsijain kertomusten mukaan, historiallisilla Välimeren maitten kansoilla; muutamia vuosisatoja ennen nykyisen ajanlaskun alkua se nousi jälleen ja on säilynyt tähän päivään asti. Historioitsijat tyytyvät ainoastaan mainitsemaan tästä paljomerkityksellisestä tosiasiasta, aikomatta etsiä sille selitystä, jota he eivät kyllä löytäisikään omasta tutkimuspiiristään. Sillä ainoastaan Marxin historiantutkimusmetodia noudattaen, hakemalla selville kunkin ajan taloudellisissa oloissa tapahtuneet muutokset, me voimme koskaan toivoa löytävämme selityksen. Samoin koulumiehet, jotka ovat tutkineet perheen, yksityisomaisuuden ja poliittisten laitosten alkumuotoja, eivät ole kyenneet löytämään niiden muuttumisen syitä; he ovat luoneet ainoastaan deskriptiivistä historiaa, mutta yhteiskuntatieteen tulee olla selittävääkin yhtä hyvin kuin tapauksia luettelevaa, ulkonaisesti määrittelevää.

* * *

Vico pitää ihmistä historian itsetiedottomana "moottorina", eikä hänen hyveitään, vaan hänen paheitaan, pakottavina voimina. Ei epäitsekkyys, jalomielisyys, ihmisyys j.ne., vaan "julmuus, ahneus ja kunnianhimo, nämä kolme ihmiskuntaa hallitsevaa pahetta, luovat armeijoita, taloudellisia ja valtiollisia laitoksia (säätyjä) ja näiden kautta tasavallat saavat rohkeutensa, rikkautensa ja viisautensa. Näinollen nämä kolme pahetta, jotka olisivat voineet hävittää ihmisrodun maan päältä, ovat luoneet onnellisuutta."

Tulos, jota meidän ei olisi jätettävä huomioonottamatta, on Vicon mielestä todistuksena "jumalallisen kaitselmuksen olemassaolosta, jumala-olennon, joka, järjestäen ihmisten intohimot, sallii meidän elää ihmisyhteiskunnassa, kun muutoin ihmiset, yksitvisasioihinsa kiintyneinä, joutuisivat asumaan yksikseen ja ihävässä kuin villieläimet."

Tämä ihmiskunnan intohimoja johtava jumala-olento on uusi selitys kansanomaiselle lausekkeelle: "Ihminen päättää, jumala säätää." Mutta kuka on tuo jumala-olento, kuka on tämä kansanomainen jumala, joka johtaa ihmistä, tämän sitä tietämättä, historiallisiin päämääriin?

Kansanomainen käsitys ja Vico ovat yhtä mieltä siitä, että ihminen luo historian liikevoimat. Mutta hänen intohimonsa ja hänen tarpeensa eivät ole muuttumattomia suureita, ja tämän huomaa Vicokin: kehityskulussa niissä alati tapahtuu tärkeitä muutoksia. Niinpä esim. äidillinen rakkaus, tuo eläimiltäkin saatu perintö, jota ilman ihminen villeyden tilassa ei olisi voinut lisääntyä, on vähentynyt sivistyskaudella niin että se on kuolemaisillaan rikkaitten luokkien äitien keskuudessa. Nämä naiset vapauttavat itsensä synnyttämistään lapsista luovuttamalla heidät heti palkkalaistensa hoitoon. Toiset taas tuntevat niin vähän äitiyden kaipuuta, että he kekevät neitsyysvalan 3) (isänrakkaus ja sukupuolinen mustasukkaisuus, joita ei voisi olla villi- ja raakalaisheimojen keskuudessa—missä monimiehisyys vallitsee, missä miehen täytyy jakaa naisen suosio toisten miesten kanssa, tietämättä, niinollen, onko hän lapsen isä—ovat sensijaan enemmän kehittyneet sivistyskansojen keskuudessa). Kommunistista elämää elävien villien ja raakalaisten keskuudessa on tasa-arvoisuuden tunne niin eläviä ja valtava, ettei kenenkään sallita omata vähäarvoisintakaan esinettä siten ettei se kuuluisi toisillekin yhtä hyvin; mutta siitä asti kun ihminen on elänyt yksityisomaisuuden vallitessa, ovat palkatyöläiset, köyhälistö, alistuneet yhteiskunnalliseen alennukseensa, pitäen sitä muka luonnollisena kohtalona.

Kehityksen kulussa me siis näemme oleellistenkin intohimojen muuttuvan, vähentyvän ja kuolevan, samalla kun toisia syntyy ja kehittyy. Tulisiko meidän etsiä niiden alkuperää ja kehitystä määrääviä syitä yksinomaan ihmisten keskuudesta? Se merkitseisi sitä, että ihminen, vaikka hän asuukin luonnossa ja yhteiskunnassa, ei silti olisi hänä ympäröivän todellisuuden vaikutuksen alainen. Sellainen otaksuma ei voisi koskaan pysyä haaveellisimmankaan idealistin päässä, sillä hänkään ei uskaltaisi väittää, että onneton nainen, joka hankkii elatuksensa prostitutsionilla ja hyveellinen perheen äiti omaisivat yhtäläisen määrän hävyn tunnetta, että kuka tahansa alotteleva koululainen voisi laskea yhtä nopeasti kuin parhain pankkivirkailija; että ojankaivaja ja ammattipianonsoittaja voisivat yhtäläisesti hallita sormiaan. Näinollen on aivan vastaanväittämätöntä, että ihmisen ympäristö varsin voimakkaasti joskin hänelle itsetiedottomasti, vaikuttaa häneen fyysillisessä ja moraalisessa suhteessa.

1) Vicon aikaan (1668—1744) sanaa "civilizzare" ei nähtävästi vielä ollut italiankielessä; ranskankielessä alettiin sitä käyttää vasta 18:lla vuosisadalla, merkitsemään edistyskulua

SIELTÄ *ja* TÄÄLTÄ

Herrasmiesten filosofiaa

Oivallisen näytteen tyypillisestä salonkisosialistista antaa puolueemme viimevuotinen ehdokas Yhdysvaltain presidentiksi, Allan L. Benson, arvostellessaan New York Call'in sunnuntai-numerossa puolueemme sotavastaista kantaa.

Benson on yksi niistä kudestakymmenestä, jotka allekirjoittivat vähemmistöraportin ja luonnollisesti hän nyt tekee kaikkensa, saadakseen puolueen jäsenistön siihen käsitykseen, että enemmistön lausunto on mitä sopimattomin puolueemme sotavastaiseksi kannaksi.

Benson ei toki yritäkään kieltää sitä, etteikö enemmistön raportti olisi sosialistinen, päinvastoin se hänestä juuri harmittaakin, että siinä niin perinpohjaisesti selitetään sosialistien kanta sotaan ja syyt sellaisen kannan omaksumiselle. Benson näyttää jostain saaneen sellaisen kamalan käsitteen, että puolueemme olisi pitänyt asettua toisen tai toisen sotapuolueen taaksen ja kun hänen mielestään liittolaisten puolella ollaan oikeassa, niin olisi puolueen muka tullut asettua sotaa kannattamaan — joskin Bensonin reseptin mukaan.

Selostuksessa hyökätään mitä häikäilemättömimmin enemmistöraportin käytännöllisen toiminnan ohjeita vastaan, selittämällä niitä kokonaan päinvastoin kuin niiden tarkotus on, ikäänkuin viittaamalla että raportin laatijat olisivat saatettavat lukkojen taakse isänmaan pettureina. Benson asettaa puolueen puolustamaan jokaista sattumaa joka tavalla tai toisella saatetaan selittää hallitusvastaiseksi, mutta hän pitää erikoisen pahana sitä, että siinä puhutaan joukkoliikkeestä asevelvollisuuspakkoa vastaan.

Se onkin juuri tämän joukkoliikkeen ja puoluekurin pelko, joka panee salonkisosialistit liikkeelle joka kerta kun puolue yrittää ottaa askeleenkaan heidän yksilöllistä toimintaansa rajottaakseen.

Kirjoittaja myöntää arvostelunsa olevan vain mielipiteensä ilmauksen, eikä kai kukaan olekaan siitä hänen kanssaan eri mieltä, sitä se todellakin on, oikea herrasmiehen mielenilmaus proletaarisia joukkoksitteitä vastaan. Ja tämän mielenilmauksen tarkotuksena ei ole mikään muu kuin käyttää nykyistä tilannetta hyväkseen saadakseen leimatuksi puolueen kapinalliseksi ryhmäksi, jonka hallitus nujertaisi ensimäisen tilaisuuden saatuaan. Kun kerran puolueen ehdokas presidentiksi puhuu väkivallan käytöstä tavalla, joka sotkee siihen puolueen, niin mitäs muita aseita enää tarvitaankaan.

Sellainen vääristely, jota Benson harjoittaa, on mitä katalinta ja sietämättömintä. Kun vähemmistöraportin kannattajat ovat ilmeisesti liittolaismielisiä, niin turvautuvat he vääristelyihin, saadakseen enemmistöraportin kannattajista saksalaismielisiä, voidakseen tarpeen tulleen hajoittaa puolueen, elleivät voi sitä vallata.

Benson ei yritäkään kieltää sitä, etteikö hän kannattaisi liittolaisia, vaan pahottelee sitä, ettei puolue hänen mukanaan tee samalla tavalla. Hän menee niin kauaksi, että keruokavaroja kuin puee t-iema-Ct hottaa "meitä" kasvattamaan niin paljon ruokavaroja kuin mahdollista ja lähettämään ne Europaan.

Eräs toinenkin seikka pahottaa Bensonin herkkää mieltä, se nimittäin että konventsioni edellisten kokemusten opettamana, päätti luopua siitä, että puolueemme ehdokas presidentiksi valitaan yleisäänestyksellä. Hän näet tietää, että konventsioneissa, jossa henkilön kyvyt ollaan tilaisuudessa punnita, ei tulla tekemään sellaista herrasmiesvalintaa kuin viime kerralla yleisäänestys teki, mutta häntä ei ollenkaan huoleta se, että äärimmäinen oikeisto ja äärimmäinen vasemmisto yhteisellä toiminnallaan sai aikaan esim. saboteesipykälän poistamisen ja pari californialaisten reformistien esitystä perustuslakiin, joiden mukaan kuka politikoitsija hyvänsä voi olla puolueessa ja perustella omia osastojaan puolueosastojen kanssa kilpailemaan. Sellaista toimintaa Benson kannattaa, sillä se on amerikalaista, koska enemmistön tahto ei voi sitä kontrolleerata.

Lukijamme saavat tilaisuuden tutustua perinpohjaisemmin sekä enemmistön että vähemmistön raporttiin ennenkuin niistä äänestetään, samoin kuin niihin muihinkin esityksiin, joista yleisäänestys lopullisesti päättää.

Piiri- ja yhtiökokouksen päätyttyä

Turpakäräjät ovat menneet, esitykset muuttuneet päätöksiksi ja odottavat osastojen täytäntöönpanoa.

Hauskoja veitikoita osa edustajista — ja evästyksistä. Kokoukset olivat muuten aivan paikallaan, mutta puuttui vähemmistöä, puuttui vastalauseita ja — hermostuneisuutta. Ei edes yhtään puhevuoroa käytetty, josta olisi saanut aihetta hermostua, ei edes kunnolleen tilapäisestikään suutahtaa.

Länsipiirissä onkin huomattavasti taannuttu hermostuneisuudessa, mutta vaikka sellaista ei ollutkaan, oli puhekuume siltikin riittävän korkealla. Ja kuinkas muuten, kun kaikkialta oli varattu parhaat suunsoittajat "astorialaisen maailmankatsomuksen" mahdollisesti synnyttämää tarvetta varten. Mutta mitään sellaista tarvetta ei syntynyt, joskin osa edustajista kovasti moitiskeli Astorian haalilla vallitsevaa järjestystä — tai oikeammin järjestyksen puutetta näytelmäkappaleen esityksen aikana. Sanoivat olevan vallan sietämätöntä, että eivät ainoastaan lapset, vaan aikuisetkin pitävät tapanaan puhua ja häiritä esitystä. Mutta sillä ei ole mitään tekemistä kokouksen kanssa, sillä kokouksessa valitsi mallikelpoinen järjestys, vaikkakaan ei Red Lodgen edustaja ollenkaan hyväksynyt Natsaretin kirvesmiehen arvostelua — se kun oli sattunut paikalleen.

Vuoristovaltioiden edustajat olivat entisellä rennolla päällään ylimääräisine veroesityksineen, mutta sellaista ei lännellä siedetä, ja siksi ei ylimääräisiä veroja asetettukaan.

Californialaiset lupasivat ottaa jokaisen kunnollisen lehtiasiamiehen pois näyttämöltä ja asettaa — lehtiasiamieheksi; selittivät ryhtyvänsä nyt kerrankin oikein tositoimiin Toverin leivttämiseksi, vieläpä lupasivat hankkia sille kirjeenvaihtajiakin, siis kerrassaan paljon lupasivat.

Eikä se olisikaan paljon tehty, puhumattakaan lupailemisesta, jos Californialaiset hankkisivat valtiossaan yhtä monta tilaajaa kuin Astorialla on. Saattaa olla, että Astorian ja Californian välillä syntyykin tässä pikapuoliin navakka ottelu siitä kenellä on enemmän tilaajia, sillä astorialaisten maailmankatsomukseen kuuluu nyt kuuluvan Toverin tilaajamäärän kohottaminen tuhanteen Astoriassa ja sitten tulkootpa ja ottakoot sen kotoaan.

Eikä sitä kurssia puuttunut muiltakaan. Poison Heikki ei ollut ollenkaan minkäänlaisten toivomusten kannalla, ei edes niiden, kun muutamat edustajat toivoivat Heikin ja hänen osastonsa lunastavan edes yhden osakkeen Toveriin. Vaati päätöstä ja saikin. Ja epäilemättä saa täyttäjäkin — se kuuluu montanalaisten tapaan.

Entäs washingtonilaiset?

Moitiskelivat ja kehuskelivat ja sen jälkeen olivat tyytyväisiä. Lupasivat tehdä parhaansa päätöksien toteuttamisessa. Washingtonille kuuluu kunnia siitä, että sinne mence enemmän Toveria kuin yhteenkään muuhun valtioon, joskin saattavat nyt jäädä jälelle astorialaisista, jahka täällä päästään alkuun.

Toveritarkin saatiin kuin saatiinkin kokoukseen, kun edustajat oikein ikävissään odottivat. Kyllä se onkin tämä Toverin ilike sentään laaja ilike, kun eivät edes liikkeen omat henkilötkään voi lähemmässä kuin seitsemässä kuukaudessa tulla toisiaan edes näkemään. Mutta sellainen se nyt vain on.

Kuten sanottu, oli edustajisto yleensä tyyntä, rauhaa rakastavaa, erittäin toverillista ja tyytyväistä väkeä, ja hienotunteista, tyytyi vain valittamaan kuin olisi pitänyt sanoa